

KISS LÁSZLÓ

Kalandok, zenével

ATTILA, ÉN, ÉS A VILÁG

Ünnep

Miután a Gyula idegenben játszik, a zene jegyében értelmezzük a ránk szakadt négynapos hétvégét. Március 15-e színe a vaníliafagylalté, a Petőfi-térre bekukucska a tavasz. A helyi gimnáziumban rendezett 24 órás megafoci utolsó akkordjai még fülünkben zönögnek, ahogy bicajunk a romantikusan széles kapualjba támasztjuk, napszemüveg elő, sapka le, a Himnusz-t adják. Hatvan perccel odébb csontkukacokat szenderítünk jobblétre, ásó, kapa, horgászcucc. Időközben Eszenyi Enikő somfordál a Petőfi Rádió mikrofonjához, és úgy dönt – kard ki kard –, elszavalja a Nemzeti dalt. Petőfi mint feminista. Füttyit a nőknek!

Összenézünk Attilával: ennél még Vikidál Himnusz-parafrázisa is jobb volt a magyar–németen – kis pénz, kis foci. A művésznő görcsösen rikácsol, akár egy házsártos gazdasszony, a záró strófánál vért és tajtékot hány. Rabok legyünk vagy szabadok!

Választunk: másnap Quimby, Csabán. A Quimby olyan zenekar, amelynek akkor is érdemes elmenni a koncertjére, ha egyetlen számát sem ismerjük. Mágikus káosz és a ritmusszekció vibráló nyüzsgése, diabolikus románc és laza dzsesszes-bluesos utazás. A szárnyas idő elröppen, minden míve tűnő szárnya körül lebeg! Hazafelé Lollim barna szemöldöke a fény az éjszakában. Lassan megérkezünk.

Itt van újra

Gyulára egy nyár eleji hétvégén beszkökött az ősz, a Dobozi úton suhant nesztelen, s rátalált – az ég tetejéről – a parton heverésző rám. A gát oltalmában fekszem, a lekaszált gaz boglyájának tövében, sustorognak az üdülőkörzet fái. Bukolikus csendélet, számban tajtékpipa, gomolygó nyugalom; marhacsordát képzelmögém a gyanútlan csónakos. A távolban lustán moccan a víz, a vasúti híd táján impresszionista piktorok ügyködnek az égbolt mennyezetén, valahol a tévékben a Chelsea és a Manchester gyúri egymást – kupadöntő, utolsó nekiveselkedés – mintha számítana, hogy ki és mit.

Alig három órája, hogy szerette barátunk (Attila) a főváros felé vette az irányt. Hét előtt megcsörget, hangjában angolfoci-rajongás és urbánus beletörődés alkotta szomorú elegy; hallani, ahogy háta mögött elszalad a Kőbánya-Kispest, rossz arcú pesti vagányok lógnak a tűzfalakon.

Tudok-e eredményt. Tudok: nem fogtam semmit.

Értjük egymást.

Amúgy is a pusztulás és a bánat mindenütt. Hogy amit rakunk délig, leomlik estére. Az üdülő fölsebzett teraszán macskák évődnek, a focipálya fölötti nyaralóba pók szőtte magát, üresen nyikorognak a libikókák. Odabent a tejporgyár, horribile dictu, szuvas fog. De legalább ebben emlékeztet Déva várára.

Kikapcs

Nyár következik: két érettségi egzámen közt Szegedet vesszük célba. A levegő párárs, az égbolton valaki díszleteket tologat: nehéz seggű felhők vonulnak délkelet felé, mögöttük a nap bújócskáz. A látvány pazar, akár a hamburgerpogácsa a gyulai körforgalomban.

Két pályaudvar közt a város számtalan fallikus szimbólumának egyike: a Vadaspark hullámszórdja fölött elefántcsonttorony nyúlik az égbe, oldalán vörösen lángol a Pick felirat. A gyárat övező palánkon reklám-graffiti: „Bekaphatja!” A kép előterében flegmán rágcsál egy láma.

Attila szerint akár vérig is háborodhatnánk.

A sötéten csordogáló Tiszán motoros csónak hasít, Lollim barna szemöldöke lobog a szélben. A túlparti strand sövényei közt foszlányokban még kivehető a tavalyi Ifjúsági Napok néhány tétova akkordja – G dúrban zúgnak a fákon a kabócák, mert ha ünnep nem is, Quimby koncert lesz még bőven a világon; Csabán ez évben – utaltunk rá – a csapat már megtette kötelességét, gyúrunk a repetára.

(p. s.: szeretnénk beszélni azzal a süllővel, amelyik a minap kevés híján kitépte harcedzett botunkat a tartóból, s akasztás után mély rugdalózással tudtukra adván, kicsoda is ő, nem átallott belegubancolódni egy számunkra megoldhatatlan problémát jelentő akadóba, hogy onnantól, horoggal a szájban, tovább élje a süllők igaz, de haszontalan életét.)

Zúzda

Budapest nem könnyű hely, de a látvány szívmengető: a Gellértről elkeresztelt hegy apró kiugróján ücsörgünk, ahonnan a hasonló hotelre látni. A kávé Attila olcsónak tippeli (1500 forint), de a fő attrakció a hat zenész, a száztagú zenekar csücske: cifra-vörös mellénykékben húzzák a szarbarna napernyők alatt bambuló elit nótáját. Kedvencünk a cimbalmos: látjuk, ahogy szorgosan jár a keze, ide-oda kalapál, mintha lapot osztana, itt a piros, hol a piros – de sehol egy hang. Néha belekap a szél, s felkúszik a cincogás, végül marad a Róma felé kanyarodó

repülőgépek moraja, valamint a Duna: a mogorván lebegő uszály és a rakparti kövek fölött keringő sirályok.

Hatebreed koncerten voltunk. A Hatebreed puritán zúzás, érettségi után való muzsika. A basszusgitár rőfög, a hangok kavalkádnak. A Petőfi híd lábánál veszteglő hajó kis híján elindul a sötéten hullámzó folyón, ki merre lát. A táncparketten Aradszky László helyett jópofa hardcore-szimpatizánsok – fejünk fölött elröpül egy bakancs, követi a gazdája. Egyetlen szigorú főbólintás a hely.

Hazafelé gőzölgünk, akár a Gellért-fürdő vize. Fülünk darazsásra zsibbadt, de szívünk megtelik élet-szerelemmel. Pedig a hold csonka, még hozzá milyen csonka.

Epilógus

A dél-békési aszfalt szelíd lankáin zötykölődve – végül – Sepulturát hallgatunk. Keményedik a helyzet: a Sepultura állat, dörgedelmes etnometál. Állat, dörgedelmes etnometál akkor van, amikor az énekes lefelé jön a gettóból a riói utcagyerekek gyűrűjében, és gyomorból üvölt. A mélyre torzított gitárhangok mögül kiérezni az Amazonas menti mocsarak savanykás bűzét, miközben a tamok és cinek és kongák sűrűjéből észrevétlen megszületik a ritmus. A Sepultura minden létező eszközt bevet, feldúlják egy kisebb törzs életét: hárommázsás erősítőket kötnek a hangszerhez, pocaktűrő ágyékkötőben ropják a viskó körül, akusztikai skálájuk pedig brutálisan széles. Egy ízben mintha nyerítést vélnénk felfedezni a gitárszóló végén, aztán kiderül: a ló az, az előttünk robogó utánfutóból. Előzni képtelenség, besorolunk mögé, így csordogálunk lefelé a térképen, ami a lovat feltűnően frusztrálttá teszi, mintha nem volna rendben a lelkiismerete.

A távolban, akár egy középkori erődrendszer, a bihari hegyek fűrészfogazott vonulata. Amikor az éj leszáll a hegyekre, akkor ott nagyon súlyos dolgok vannak, gondolkodunk el Attilával.

Nyulak között csattogtatjuk a fotóapparátot ideátról, könnyű pára rakódik az arcra. A közeli romkastélyt befonó lombokon megcsillan a lemenő nap fénye.

Esőcsönd

(bonus track)

Egyre inkább olyan ez a világ, magyarázza Attila, hogy enfarkába harap, elejéhez kunkorodik a vége. Apró szőrök násza a kád szűrőjében. Nejlontasokban tekergő csontkukacok. Hamutartóba nyomogatott csikkek diszkrét bája.

Kifelé robogunk, megint, cél a vízpart. A híd fölé nagy szárnyát borítja valami virrasztó éji felleg, ami se nem virrasztó, se nem éji, lévén, dél van. Fellegnek mindenestre felleg, lila színű – az Úr kalamárisa, melybe idegességünk pennáját mártogatjuk. Vagy kék? Nem vagyunk könnyű eset: ha Szabolcs nevű ismerősünket üdvözljük, tuti, Balázst mondunk; ha buli van a várnál, biztosan a víztoronyhoz megyünk; ha csekket akarunk befizetni a postán, száz százalék, hogy a bankban kötünk ki.

Öt perc peca. Tűszúrások a kisimult vízfelszínen. A zápor, akár egy lovas hadsereg, végignyargal az orrunk előtt. A kétrét hajtott horgászdobozon összekoccannak a molekulák, zizeg a fűbe gyűrt tescós szatyor, csattog a víz a vödörben. A nagy dolgok ismétlik önmagukat, ordítja Attila pakolás közben.

Példának okáért megint emberhátrányból tudott nyerni a Gyula. A fák meghajolnak az esőfüggöny előtt. Az ablaktörlő lapátjai eszelősen kalimpálnak.

Messze, a híd fölött ragyog a nap. Innen olyan, akár a nyakba akasztott érem. Egyre inkább olyan.

